

**KAZIMIERO SIMONAVIČIAUS UNIVERSITETO
NEFORMALIUOJU AR SAVAIMINIO MOKYMOŠI BŪDU ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ
VERTINIMO IR PRIPAŽINIMO TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis tvarkos aprašas taikomas asmens kompetencijoms, įgytoms neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu, vertinti:

1.1. Asmeniui, pareiškusiam ketinimą dalyvauti neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūroje (toliau – kandidatas), siekiant įgyti aukštojo mokslo ar profesinę kvalifikaciją.

1.2 Kandidatui siekiant neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytų kompetencijų oficialaus patvirtinimo dokumentu (toliau – kompetencijų pripažinimas), turint tikslą padidinti savo galimybes darbo rinkoje.

2. Neformaliojo ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų (toliau – mokymosi pasiekimų) vertinimo ir pripažinimo tvarkos aprašas (toliau – tvarka) parengtas vadovaujantis:

2.1. Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymu (2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281).

2.2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo pripažinimo aukštosiose mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“ (2010 m. gruodžio 15 d. Nr. V – 2319).

2.3. Universiteto vidaus tvarką reglamentuojančiais dokumentais: Statutu, Studijų nuostatais, Studijų rezultatų įskaitymo tvarka ir kt.

3. Vartojamos sąvokos:

Kandidatas – asmuo, siekiantis, kad jo pasiekimai, įgyti mokantis neformaliojo ar savaiminiu būdu, būtų pripažinti studijų rezultatais, ir yra pasirašęs su Universitetu pasiekimų vertinimo ir pripažinimo studijų rezultatais sutartį.

Kompetencijų pripažinimas – procedūra, taikoma tiems kandidato gebėjimams, kurie yra perkeliama iš neformaliojo ar savaiminiu būdu įgytus į pripažinimą, siekiant įgyti aukštojo mokslo ar profesinę kvalifikaciją ir gaunant atitinkamos formos patvirtinantį dokumentą (diplomą/ pažymėjimą).

Mokymosi pasiekimų vertinimas – procesas, kurio metu vertinami pretendento mokymosi pasiekimai ir juos pagrindžiantys įrodymai.

Mokymosi pasiekimų pripažinimas studijų rezultatais – kandidato pasiekimų, įgytų mokantis neformaliojo ir savaiminio būdu, pripažinimas atitinkančiais studijų dalyko rezultatus.

Studijų krypties ar šakos kompetencijų aprašas – žinių ir gebėjimų, būtinų neformalaus ir savaiminio mokymosi pasiekimų pripažinimui, visuma bei žinių ir gebėjimų nustatymo metodika.

Neformalusis mokymasis – mokymasis pagal neformaliojo švietimo programas, kurių baigus gali būti išduodamas mokymosi pasiekimus nurodantis pažymėjimas.

Savaiminis mokymasis – mokymasis visuomeninės, profesinės veiklos metu ir laisvalaikio.

Studijų rezultatai – studijų metu įgytos žinios, gebėjimai, vertybinės nuostatos, kurių pasiekimų lygis įvertinamas pažymiu.

Studijų rezultatų įskaitymo koordinatorius – Universiteto rektoriaus paskirtas asmuo, atsakingas už atitinkamos studijų krypties rezultatų įskaitymą.

Vertintojas/ai – studijų dalyko dėstytojas, vertinantis kandidato mokymosi pasiekimus ir nustatantis jo atitikmenį studijų dalyko rezultatams. Kandidato mokymosi pasiekimus gali vertinti ir Universiteto rektoriaus įsakymu sudaryta ekspertų grupė.

Mokymosi pasiekimų applanas – kandidato mokymosi pasiekimų įrodymų (pažymėjimų, dokumentų, darbdavio atsiliepimų, projektų, planų, savianalizės ir kt.), kuriais grindžiami mokymosi pasiekimai, rinkinys.

Vertinamasis pokalbis (seminaras) – mokymosi pasiekimų vertinimo būdas, kai kandidatas žodžiu vertintojui pagrindžia mokymosi pasiekimus ir pakomentuoja mokymosi pasiekimų applanke pateiktus įrodymus. Pokalbis fiksuojamas nustatytos formos pokalbio protokole.

Mokymosi pasiekimų įvertinimo ir dalykų įskaitymo kortelė – nustatytos formos dokumentas, kuriame įrašomi mokymosi pasiekimų vertinimo pagrindu įskaitytų dalykų pavadinimai, dalykų apimtis kreditais ir vertinimo pažymys. Kortelėje pasirašo vertintojas, o tvirtina studijų rezultatų įskaitymo koordinatorius.

4. Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimas grindžiamas šiais neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo principais:

4.1. *Prieinamumo principas.* Kandidatas gali siekti, kad neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytos kompetencijos būtų vertinamos ir pripažįstamos, neatsižvelgiant į jų įsigijimo būdą. Prieinamumas reiškia geografinį vertinimo vietos pasiekiamumą, lygių galimybių užtikrinimą, vertinimo procedūros esmės, specifikos išaiškinimą, galimų vertinimo rezultatų aptarimą.

4.2 *Lankstumo principas.* Vertinimo ir pripažinimo tvarka leidžia įvertinti kandidato neformaliojo ir savaiminio būdu įgytas kompetencijas, neatsižvelgiant į tai, kur ir kaip jos buvo įgytos, sudaromos galimybės kandidatui, patekti į aukštojo mokslo sistemą iš įvairios aplinkos:

praktinės veiklos, institucijos, vykdančios neformalųjį švietimą, kitos valstybės, pasirenkant įvairią tolimesnę studijų formą.

4.3. *Skaidrumo ir objektyvumo principas.* Kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos vertinamos derinant ir jungiant įvairius vertinimo metodus ir išvengiant vertintojo subjektyvaus požiūrio į vertinimo procedūras, kriterijus ar vertinamą kandidatą. Kandidatui suteikiama grįžtamoji informacija apie priimtą sprendimą ir sudaroma galimybė teikti apeliaciją.

4.4. *Prilyginamumo principas.* Neformaliojo ar savaiminio mokymosi būdu įgytos kompetencijos vertinamos pagal atitinkamoje studijų programoje aprašytus studijų rezultatus (studento žinias, gebėjimus, jam baigus mokymosi dalyką, modulį).

4.5. *Savanoriškumo principas.* Kandidatas, savanoriškai apsisprendęs dalyvauti vertinimo procese, pateikia dokumentus, liudijančius neformaliojo ar savaiminio mokymosi būdu įgytas kompetencijas: pažymėjimus, darbdavių atsiliepimus, projektus, savianalizės, vaizdo ar garso įrašus, darbų pavyzdžius ir kt. ir atsako už dokumentų originalumą (toliau – kompetencijų įrodymai), yra motyvuotas būti vertinamas, pasirengęs vertinimo procedūrai ir, jei siekia įgyti kvalifikaciją, sąmoningai planuoja tolesnes studijas aukštojoje mokykloje.

5. Vertinimu siekiama vertinti ir pripažinti teisę studijuoti pagal vieną ar kitą studijų programą, ginti baigiamąjį darbą, laikyti eksternu egzaminą, pripažinti neformalaus ir savaiminio mokymosi pasiekimus, įgytus kitoje nei formaliojo švietimo aplinkoje.

6. Vertinimo ir pripažinimo procedūros pradedamos, esant patvirtintam studijų krypties ar šakos kompetencijų aprašui. Studijų krypties kompetencijų aprašus rengia atitinkami universiteto akademiniai padaliniai. Gali būti įskaityta iki 75 proc. atitinkamos studijų programos apimties studijų kreditais. Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo pagrindu laikomas – studijų programoje numatytos kompetencijos – studijų rezultatai.

7. Neformalaus ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo paslaugos yra vykdomos pasirašius tarp Universiteto ir kandidato sutartį, kurioje apibrėžiami abiejų šalių įsipareigojimai.

8. Kompetencijų vertinimo ir pripažinimo paslaugos yra mokamos:

8.1. Įmoka už prašymo dalyvauti neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo procedūroje nagrinėjimą, taip pat Universiteto pasirengimą vertinimo procedūrai yra ne didesnė nei 1 bazinės socialinės išmokos dydis;

8.2. Įmoka už kompetencijos (kompetencijų) vertinimą, kuri priklauso nuo kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos (kompetencijų) ir studijų rezultatų atitikties apimties, už vieną studijų kreditą taikant įmoką, išreiškiamą bazinės socialinės išmokos dydžiu, už 1 studijų kreditą yra ne didesnė nei 0,6 bazinės socialinės išmokos.

II. PAGRINDINIAI NEFORMALIOJO IR SAVAIMINIO MOKYMOŠI VERTINIMO PROCEDŪROS ETAPAI IR KRITERIJAI

9. Vertinimas – tai metodų ir procedūrų, taikomų vertinti kandidato mokymosi pasiekimus (žinias, mokėjimus, įgūdžius, vertybines nuostatas), visuma. Neformalaus ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimas ir pripažinimas Universitete vykdomas tik tuo atveju, jei siekiama Kazimiero Simonavičiaus universiteto studijų dalykų pripažinimo.

10. Neformaliojo ir savaiminio mokymosi pasiekimų vertinimo procedūra vykdoma nuosekliais žingsniais ir etapais, kurių metu atliekamos tam tikros funkcijos ir veiksmai, reikalingi kandidato mokymosi pasiekimams nustatyti ir vertinti. Universitete vertinimo procedūra susideda iš šių etapų: informavimo, konsultavimo, vertinimo ir sprendimo priėmimo.

11. *Informavimo etapas.* Informavimo etapas skirtas supažindinti kandidatą su vertinimo procedūra, vertinimo principais, kriterijais, galimais vertinimo rezultatais (kvalifikacijos pripažinimu, atskirų kompetencijų pripažinimu, galimybėmis tęsti aukštojo mokslo studijas, kvalifikacijos ar kompetencijos nepripažinimu ir pan.). Informavimo etapo procedūra susideda iš šių veiksmų:

11.1. Kandidatas pasirenka studijų programą;

11.2. Kandidatas pateikia prašymą dėl Neformaliojo ar savaiminio mokymosi būdu įgytų kompetencijų pripažinimo;

11.3. Kandidatas nukreipiamas į atitinkamą Universiteto akademinį padalinį, kurioje vykdoma kandidato pasirinktą studijų programą;

11.4. Kurioje vykdoma studijų programą akademinio padalinio vadovas informuoja kandidatą apie vertinimo procedūras, vertinimo principus, kriterijus, galimus vertinimo rezultatus.

12. *Konsultavimo etapas.* Kandidatas konsultavimo metu pasirengia vertinimo etapui:

12.1. Konsultantas kandidatui paaiškina, koks yra jo indėlis į vertinimo procedūrą, kokiais kriterijais bus vadovaujama vertinant, kokia pati vertinimo procedūra, ypač akcentuojama mokymo pasiekimų įrodymai, analizuojamas jų atitikimas studijų rezultatams;

12.2. Konsultavimas gali būti atliekamas individualiai ar grupėje;

12.3. Su kandidatu suderinamos konsultavimo ir vertinimo datos;

12.4. Individualios konsultacijos metu, konsultantas kandidatui suteikia pagalbą, rengiant kompetencijas liudijančių dokumentų, įrašų aplanką, mokymosi pasiekimų aplanką, konsultantas pataria, kokia seka sudėti dokumentų, pažymėjimų ir kitų dokumentų kopijas (1. Diplomai; 2. Kursų pažymėjimai; 3. Seminaro pažymėjimai; 4. Lektoriaus pažymėjimai; 5. Dalyvavimo projekte pažymėjimai; 6. Darbdavių atsiliepimai; 7. Konferencijos dalyvio pažymėjimai; 8. Sudarytų, parengtų dokumentų kopijos ir pan.), jei reikia, paprašo pristatyti papildomus dokumentus.

13. *Vertinimo etapas.* Šio etapo metu analizuojami kandidato mokymosi pasiekimų įrodymai, pateikti mokymosi pasiekimų aplanke, ir nustatomi, ar/kaip jie atitinka studijų programose apibrėžtus studijų rezultatus. Vertinant mokymosi pasiekimų aplanke turinį, atsižvelgiama į tai, ar pakanka įrodymų norimoms kompetencijoms pagrįsti, ar jie yra autentiški, t.y. ar tiksliai atspindi kandidato turimas faktines žinias ir gebėjimus. Jeigu mokymosi pasiekimų aplanke pateiktų įrodymų nepakanka kandidato norimoms kompetencijoms pagrįsti, vertintojas(ai) naudoja kitus vertinimo metodus. Tai gali būti pokalbis su atitinkamos srities specialistu, testai (žodžiu, raštu), praktinės užduotys, praktinės veiklos stebėjimas, refleksijų analizė ir kt. Vertinimo etape, vertinimo metodai gali būti įvairūs ir parenkami tokie, kurie leidžia nustatyti kuo daugiau kandidato mokymosi pasiekimų ir susidaryti išsamų vaizdą apie jo kompetencijų visumą. Vertinimo etape vertintojas(ai) vadovaujasi objektyvumo, pagrįstumo, patikimumo, praktiškumo, konfidencialumo principais, kurie apibrėžti I šio tvarkos aprašo dalyje. Vertinimo procesas susideda iš šių veiksmų:

13.1. Rektoriaus įsakymu paskiriamas vertintojas/ai arba sudaroma ekspertų grupė;

13.2. Vertintojas/ai arba ekspertų grupė analizuoja pateiktų dokumentų turinį;

13.3. Vertintojas/ai arba ekspertų grupė priima sprendimą, kokius metodus taikyti kandidato kompetencijų vertinimui;

13.4. Pagal pasirinktus metodus vykdomas vertinimas;

13.5. Nustatomos kandidato kompetencijos, jos palyginamos su atitinkamais studijų rezultatais;

13.6. Vertintojas/ai arba ekspertų grupė parengia kandidato kompetencijų įvertinimo ataskaitą.

14. *Sprendimo priėmimas* – baigiamasis vertinimo procedūros etapas:

14.1. Sprendimą apie tai, kokios kandidato kompetencijos yra pripažįstamos, priima Vertintojas/ai arba ekspertų grupė;

14.2 Sprendimas dėl kandidato neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytų kompetencijų įvertinimo gali būti teigiamas, iš dalies teigiamas ir neigiamas:

14.2.1. Priėmus teigiamą sprendimą, pretendento neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos patvirtinamos atitinkamu dokumentu (pažymėjimu), kuriame nurodomas(i) studijų dalyko(u) pavadinimas(ai), kreditų skaičius ir įvertinimas balais;

14.2.2. Priėmus iš dalies teigiamą sprendimą, pretendentui suteikiama galimybė per nustatytą laiką pateikti papildomus kompetencijų įrodymus ir (arba) pretendento kompetencijos vertinamos papildomais metodais;

14.2.3. Priėmus neigiamą sprendimą, pretendento neformaliojo suaugusiųjų švietimo sistemoje įgytos kompetencijos nėra pripažįstamos lygiavertėmis studijų programų reikalavimams;

14.3. Nustatytos kompetencijos formalizuojamos Mokymosi pasiekimų įvertinimo ir dalykų įskaitymo kortelėje, kurią tvirtina studijų rezultatų įskaitymo koordinadorius.

14.4. Jei kandidatas siekia įgyti daugiau kompetencijų, Rektoriaus įsakymo pagrindu, gali būti parengiamas individualus mokymosi planas ir kandidatas gali rinktis tik tuos studijų programos modulius ar dalykus, kurių trūksta norimoms kompetencijoms ar kvalifikacijai įgyti.

15. Vertintojui/ams arba ekspertų grupei svarbu suteikti grįžtamąją informaciją apie galutinį sprendimą. Priėmus sprendimą, kandidatui paaiškinama kas lėmė vienokį ar kitokį vertinimo sprendimą, kokias klaidas kandidatas padarė.

III. MOKYMOŠI PASIEKIMŲ PRIPAŽINIMO STUDIJŲ REZULTATAIS ĮFORMINIMAS

16. Visi vertinimo dokumentai (pasiekimų įvertinimo ir dalykų įskaitymo kortelė, kandidato mokymosi pasiekimų aplankas, užpildyti testai, pokalbio protokolai ir kt.) saugomi studijų programą, pagal kurią kandidatui buvo pripažintos kompetencijos, administruojančiame akademiniam Universiteto padalinyje.

17. Duomenys apie įskaitytą studijų dalyką pateikiami akademinėje pažymoje ar diplomo priedėlyje (jei kandidatas – Universiteto studentas).

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Jei kandidatas nesutinka su sprendimu dėl neformaliu ar savaiminiu mokymosi būdu įgytų žinių ir gebėjimų vertinimo, jis turi teisę pateikti apeliaciją Universiteto rektoriui, kuris apeliacijai išnagrinėti sudaro apeliacinę komisiją.

19. Apeliacijos nagrinėjamos laikantis Universiteto nustatytos apeliacijų nagrinėjimo tvarkos, kurioje be kitų sąlygų numatyti kandidatų apeliacijų nagrinėjimo terminai ir kandidatų informavimo apie priimtus sprendimus būdai.
